

Մ Է Տ Ս Յ Ը

Հ Ա Գ Ը Գ Է Թ

Սէտայը Հազարէթ շիւտիւր հափթատա իքի, եանի Զարչանայի վէ չուստա էր- թէսի կիւնէրի նէշը օլունաճաղ տըր . Ապօնէ իշիւն, Զաղմաղճըլարտա Յակոբ- եան-Սանընտա Յ նուսէրօլու օտայա միւ- րաճատթ իշիւնէրի :

Իշիւն Սէտայը Հազարէթին	
Սէնէլլի փէշին, պիր Լիւրա	Ղը. 100
Ալթը պլըղը իւշ Սէնիտի	» 60
Իւշ պլըղը	» 35
Պիր նուսէթսի.	» 1
Տաշրա իշուն բօսթա իւնէթի զամմ օլուր.	

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԹԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՆՈՒՄԲԵՐ 32 ՍԱԼԸ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

23 ՅՈՒՆԻՍ 1870

ՀԱՐԳ ԳԱԹՕԼԻԹԻ ՏԷՆԻԼԷՆ

ՖԵԳՐԱՆԸՆ ՊԻՐ ՄԻԻԼԻՍ ԹԱԳԻՐԻԻ

Պիր միւտտէթտէն պէրու շու նէ- վիճատ գաթօլիքիւր իսմի իւն զուհուր իտէն ֆրգրանըն հէր ան իթտիքէրի իթալէի լիսանը, թէշէպպիւս իթտիք- լէրի զալթթ վէ եաղնըշըլըլարը, սիւ- լիւգ իթտիքէրի պաթըլ զիւրմ վէ ֆասիտ էֆ.ք.քեարլարը պիր պիր թա- ատտատ իթմէսի միւթին օլամաղ : Պու- էշը նիֆագ ու ֆէստայն միլլէթիմիզ վէ քիլիսէմիզ տէրուներնտէ զուհուր իթտիքէրի կիւնտէն պէրու, միլլէթի բարչա բարչա իթմէք իշին նէ զաղապ ու հիտտէթլէրնտէ էօլիւ, նէ տիւր- լիւ ըշալթլէրէ իրթիքեապ իթմէ- տէն հիճապ, կէրէք պէր ան իճ- րա իթմէքտէ օլուրլարը պիր թա- գըմ միսի նա մէսպուք վէ կէրէք Տէվլէթ վէ կէրէք քիլիսէ գանուրա- րը ալէյհիտէ օլան հարաքէթլէրտէն, վէ եշվիլլէ լիսանէն վէ թահրիլէն տիւնեա ալէմ մուվաճէհէսիտէ իշի- տէնլէրէ տէշէթ կէթիւրէճէք սիւրէթ. տէ ապէսիյաթ վէ քիւֆրէրտէն ամ- մէյէ մալիւմ օլմուշ տուր : Պունըսը իւք տէֆա օլարաք շու շիգաղը հասըլ իթմէյէ գաղըշըլըրտա, կէօյա Հասուն էֆէնտիլին սույի իտարէսիտէն նա- շի, քէնտիլտէն իւշնուլթ օլմաղըլա- րընը պէհանէ իտէրէք, եաղնըլ զըտ- տիլլէթլէրի ծնուն շալսանա տըր տէյու իլան իտէրէք, Բօմա Գիւրսիսին, վէ Սըրազան ֆափայա հէր ան միւթիւ օլմաք էֆ.քեարլարտան վաղ կէշմէիշ, վէ գաթօլիք մէզհէպիւնտէն տալի գըլ բայը պըլըմամաք նիլլէթլիտէ օլ- տուրլարընը թէքրար վէ թէքրար իլան իթմէքտէ օլտուր : Անճաղ պու ֆէ- սատ բիշէլէրին սէօլլէրի եաղնըլ սափտէրուրըլ ալտաթմաք իշիւն պիր հիլլէ վէ պիր զէմին օլտուրու, իէ ֆիլիլէն մաքսէս վէ մէրամէրի հայըլ վաղըլարտան պէրու պիլ ճիւմ- լէ քիլիսէ տիւշմանլարընըն ատուու էքպէրլէրի օլան Բօմա Գիւրսիսին քիլիսէմիզ իւզէրնէ օլան թէսիւր վէ հիւքմիւնտէն աղատէի սէր իտուպ,

Բարալարըն իտարէ վէ ըրասէթի ալ- թընտան խուրուճ իթմէք օլտուրու մալիւմ օլտու : Քիլիսէի սըրֆ ճիւմանի պիր իհտասաթ կիպի միւ- լէթին եաղնըլ հիւքմիւ ալթընա պըրաղմաք : Բաթրիք, եպիսկոպոս, քահանայ, ճիւմէսիլին տէ հիւքմիւ իտարէսի աշխարհական կիւրիւհի է- լինտէ օլմաք, նասապի, ալլի, քէնտի- լէրէ պիտ օլմաք : Վէլ հասըլ քիլիսէ- նին թէրաֆը իլահիտէն իհտաս օլմուշ օլան հիւքմիւթիլին լաղվ, վէ անըն եէրինէ էքսէրիլլէթի վէ ճէմաթը հէր պիր հիւքմիւթիլին սահիպի տէյու ի- լան իթմէք : Վէ պունա էմալ պիր թագըմ պաթըլ վէ ֆասիտ մաքսէտ- լէր օլտուրու քէշֆ օլունմուշ իտի ի- սէ տէ, պիր թագըմ սափտէրուրըլ Ել վաղըլար պու սէօլլէրէ պէլթիմ զաղապ ու նէֆասիլլէթ էսէրի կիպի իթմատ իթմէլլէր իտի, անճա պու կիւնքի կիւն ալթըլ պունա շէքք վէ շիւպհէ գալմատը :

Պու ֆէսատ կիւրուհիլին կիւնտէն կիւնէ իլէրուլէտիլլէրի թարիգի, վէ օ թարիգտէ հէր կիւն վէ հէր թագի- գէ ալթըլարըլ ճէսիմ եաղնըլլըլ ա- տըլարընը ֆէհմ իտէպիլմէք իշին փէք ինճէ կէօլլէրէ մալիւք օլմաք վէ պէ- օլիւք մալիւմաթ սահիպի օլմաք հաճէթ տէյիլ :

Հայըլֆաթ օլուն : Բօմա Գիւրսիսի, փափաղար, վէ մէզհէպիլմիզէ գարըլ պու պի նամուսլարըն իթտիքէրի թահգիլլէր, սէօլլէտիլլէրի հաղա- րաթլար, վէ հէզայանլար, պիւթիւն տիւսիլլէրին շիտիլլէ գըտար, իթ- տիքլէրին պաստըրտ : Էրմէնի հրու- ֆաթը իլէ ֆափայը նեո, վէ Բօմայը Պապիլան տէյու իլան իթմէք շէրէֆի էն էվլէլ պու գաթօլիք իւնվանընա աղթմ վէ էպէտի լէքէ օլմաք քիմնէ- լէրին գալէմինէ սաղըլըլմըլ : Հէյ շու սիւրէր իթտիքէրի գաթօլիք իսմին- տէն ալտանըլ, վէ էօնիւնիլլէ տիւ- շիւպ սիլի իտարապիլլէթ շուգուրունա սիւրիւքէմէքտէ օլան պիր թագըմ զամիլլէրին վէ մէզհէպիլլէրին ինքեար իտէնլէրին աղգասընտան կիտէրէք վէ ծնլարըն ալա մէզհէպիլլէրի խալէլ

կէթիւրէճէք պիր շէյ հօգ տուր տէյու սիլի թէշմին իթմէսիլլէ գաղըլարաք էլան ույուշուգ տուրան վէ վաղթի իլէ գաթօլիք մէզհէպիլլէ ուղըրունա մալ ու էմալիլլէրի վէ էօնիւնիլլէ պիւք- ֆէտա իթմէյէ հաղըլ պուրունան քիւմ- սէլէր, տահա էլան շու տիւշար օլ- տուրունուգ բէրիշանիլլէ վէ խարա- պիլլէթ կիւրասալըն ֆէհմ իթմէյէճէք- միսիլլէր : Իշլէ սիլիլ գըրաղըլարը- նըլ սէրկէրալլէրինիլ, արը նամուսու պէր թարաֆ իթտիլլէր հիճապը իհ- թիւրաղը գաղըլարըլ, աշըգ ալըղա, ինճիլ Շէրիֆիտէ Գըրստուսու տա ին- քեար իտէյօլլար : Հօնվմա քիլիսէսի- նին սայըլ քիլիսէլլէր իւզէրնէ օլան հիւքմիւթիլին Գըրստուսու Պեարոսա վէրտիլ իշխանութիւնտան տէյիլ, իլ- լա բուլթիլլէրէսթիլլէրտէն գալմա վէ լաթին ճիւնիլլէ մագսուս օլան ալթէրի- նին իւզէրնէ հիւքմ իթմէք հալվէսի վէ իտտասընտանըլ տէյու վաղ ի- տիլլար : Իքի իւլլէլլէ միլլիտէ գա- թօլիլին էլան հիւքմէթ ու իւզէթ իլէ պաշ էյիլ, Գըրստուսուն վէքիլի տէ- յու թանըլըլ վէ իգրար իթտիլլէ Բարայա, Գայանութիւն քիթալըն- տա բէշինէն խապէր վէրիլլէն նեո- քէնտիսի տիր : Իթտիլլէ թապիլլէ պի միւթին գալիհաթ վէ թագ- սիւրաթլարտան տօլայը զաղապը իլա- հիլին էօլլիւրիւ տօլմուշ թաշըլ, վէ հէման թէֆէսիլլէ եաղաճաղ արը տէ- յու վաղ իտիլլար : Հէյ վահ : Լու- թիւրին պու գըտար թէքմիլ վէ սա- սըլ շայիլլէրի պիլլիմ միլլէթտէ տէ հասըլ օլմաճաղմըլ : Ասիլլէ սանճաղը- նըլ շէքիլ Բօմայա գարըլ զօրպա չըգ- սըլըտան սօնղրա արթըլ Լութիւրտէն պաշպա սէրասթէր ինթիլլապ իտէմէզ- լէր իտի, ծնուն իշին ծնուն լիսանըլ տա թագիլլտ իտիլլար : Լաքին պիլ- միշ օլունըլար քի Լութիւր պու պահ- լարը եաղալը 300 սէնէտէն միւթէ- ճալլալ միւտտէթ կէշմիշ տիր, վէ էլան Բօմա քէնտի քիւրսիսի իւզէրն- տէ սէլիլմէն օթուրմաքտա վէ հիւքմ իթմէքտէ տիր, վէ քէնտի իճատը օլան բըթթէսթանըլ իտէ, պիր գըսմը թէք- միլ միւլլիւտիլլէ վէ պիր զըսմը տա-

խի օ լանէթ վէ քիւֆրէրի իլէ խըր- բալաղըլ գաթօլիք քիլիսէսիլլէ տօղ- րու թէշմէճէիւն իթմէքտէ տիր : Սի- ղին տալի, հէյ սէֆիլլէր, սիլլին տալի գըսմէթիլլէլ պու օլմաճաղ տըր, պիր գըսմըլըլ զաթէն ֆիլիլլէն էրմէնի հէրճուաթընա տալիլ տիր, վէ օ պիր գըսմըլըլ տա մէզհէպիլլէ չօգտան քիւ- քեար իթմիշ տիր : Զօք սիւրմէլ սիլլին տէ շու շիմսիքի գօրաղըլըլըլ ար- պէտէ վէ բաթըրտը իթմիւմ պուլուպ, իսմիլլէ ճիւմիլլէլ ունուտուլուպ կիլթ- տիլի հալտէ, Բօմա էլան վէ տալմա քէնտի Գիւրսիսի իւզէրնտէ քէնտիլլէ սատըլ գալանըլար իլէ գուհէլ գուտ- սուն վիշկէշի օլան սուհուս սալահ իշինտէ հիւքմիւթիլլէ սիւրէճէք տիր : Սահիշ շարգը տա, շարգըն մէնաֆիլի սահիշէլլէրին տէ, անըն ալթիլ վէ ճէտիտ իգըլ շէրիֆիլլէրտէ ծնտա մու- հաֆաղա օլմուշ պուլմաճաղըլ սիլլ իտէ, շարգը տա, գաթօլիքիլլէ տէ, էրմէ- նի միլլէթիլլէն իսմիլլէ տէ քէնտի իւ- ղէրնիլլէրտէ միւլլէթէլլէ իթտիքտէն սօնղրա, վարըլ բէֆաղիլլէր գայասըն- տա շիւրիւք թէքնէրիլլէ բարալայա- ճաքսըլըլ : Պիլլիմ պու պապտէ սիլլէ աճըմաքտան զայրու պիր հիսսիմիզ հօգ : Լաքին պիլլէրէք վէ թանըլա- րաք քէնտի իտարապընա սէյիլլէրնէ- լէ աճըմաք տալի սէզա իտէ . . .

ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ

Ալաֆրանկա Յունիս 17 ճի կիւնիւ կէրէք Բօմանըն, վէ կէրէք ումուսիլլէրա- թօլիլլիլլէրն պիր եէօվմիմէսուտի ատա օլունմուշ տըր : Հաշմէթիլլէ տօքու- զունճու Պիոս Բարա Հաղըլթլէրի եէօվմը մէզպուրտէ Բարալըլ մէնէ- տիլլէն եիլմի պէշինճի սէնէի միւլապ- լէքիլլէ գատէմ էյլլէմիշ օլտուրու ճի- հէթլէ, քեաֆֆէի մէնէտտարան թարաֆընտան թէպիլլէր զընմուշ տուր : Գարսիսիլլէ Բաթրիճի Գարսի- նալլարըն էն էսկիսի պուլունտուղը ճիհէթլէ Բարա Հաղըլթլէրին թէպ- լիլլէ էյլլէտիլլէն սօղրա, լապիլլէթի-

լիք մեծեղանքն թէսկիւն իշին ճիւղմէ
լէ Գարտնալար թարափնտան եւեղմը
մեղալուրտէ արդու իսթիտա էյլէմէ-
սինտէ , միւշարիլէ Բարա հաղթթ-
լէրի գապուլ պույուրուպ՝ պաղը մա-
հալլէրտէ միւշաատէ օլունմադտա օ-
լան քիւրսի շէրիֆտէն պըրըմաը րու-
հու հաղթընտա շիքեպէթ էյլէմիշ
տիր : Անճաք քիլիսէ պու թէհ-
տիտէրտէն ասլա գօրքմայըպ քէնտի
իթիգաորընը ալանէն թաստիք , վէ
մուհաֆաղա իտէճէյինի ֆէրաիդի ա-
ղիմէի միւշթաքիլիսինտէն օլտուղունու
տալիս պէյան պույուրումը տուր : Մա-
լիւմիւ ամմէ օլտուղու վէճհ էրիզրէ
Բօմա քիւրսի շէրիֆինտէ պու անէ տէ
կին թախթնէշին Բարալարնէն էսամէսի
239 զա պալիլ օլուպ , Պետրոս Առաք-
եալտան մատէ եալունուղ ալթընճը
Պիոս Բարա 24 սէնէ վէ ալթըն այ
միւտտէթ Բարալըք մէմուրիէթինի իճ-
րա էյլէմիշ տիր , պու լուծֆու պարիէ
պիր տէ տօղուղունճու Պիոս Բարա
հաղթթլէրի նայիլ օլմուշ տուր : Բօ-
մանն ումուի մէճիսի հաղթընտա
շիմտիլիք եէնի պիր հալաֆա օլմու-
յըպ՝ պիր իքի կիւն ագտէմ Եւրոփա-
տան վարիտ օլան թէլէկրաֆ խապէր-
լէրի լաեւիլիլիք մէսէլէսինն հալիւ
թէսփիէսինէ տայիլ ումուտ վէրմիլլէր
իտի իսէ տէ , հէնուղ գաթիէն պիր
գարար վէրիլմէմիշ տիր : Պիլլէրին
թաշգիգաթը սահիհէսի չու տուր քի,
ումուի մէճիստէ գուրալար վէրիլմիշ
օլուպ՝ իւնըն ընամիսի պիր գաշ կիւն
տահա թէլէսիլ օլունմուշ տուր : Ի-
թալիւ էլգըյալարը արասըրա Բարա
մէմալիքինն հուտուտլարընտա կէօ-
ղիւքմիլլէր իսէ տէ , իթալիւ աս-
քէրլէրի մէրգումանը գօլալայըպ տա-
ղըմըլլար տըր , Բօմայը մուհաֆաղա
իտէն ասքէրլէրին սայընը արթմըշ օ-
լուպ՝ հուտուտլարա թէվիճի օլուն-
մուշ տուր , Բարա հաղթթլէրինն
ասքէրլէրի տալիս էվիլէրիտէն զիտտէ
օլուպ՝ փէք չօքլարը մէմալիքին խայ-
լըճա մահալլէրինն սէֆը օլունմուշ-
լար տըր :

Պրանսանն տհվալը հաղթթսինտէ
տըրգալթա շայան պիր հալաֆա եօք

տուր : Պու սէնէ Եւրոփանն հէր մա-
հալլիտէ գուրաղըք սէպէպինտէն
տօլայը քէօյլիլէր կէրէի կիպի գա-
րարու զիտտէ տիւշեար օլտուտը իսէ
տէ , Պրանսանն պաղը մահալլէրինտէ
քէօյլիլէրին մէմուլինտէն զիտտէ հա-
պըլթալ արթմըլլար : Հիւքիւմէթ թա-
րափընտան էյալէթլէրէ մահալ խա-
պէրլէր կէօնտէրիլիպ՝ ալընան հասըլա-
թընն մըղտար օլտուղունու միւպէյին
հէր մահալտէ թաղտիմ օլմաք իւզրէ
պիրէր թէֆթէր թանգիմ օլունմաղըն
էմիլիմիշտիր : Պրանսա Տէվլէթի տա-
լիլի նիդամաթլարըն մէշղուլ տուր ,
նիդամաթը մէղալուրէնն խայլըճալ
թիմուր եօլարը վէ մաթպուաթա տա-
լիր տըրլար :

Ինկիլթէրանն ահվալը հալինէ կէ-
լինճէ , ըվիլլէթէ նաղալէն իրլանտա-
տա Ֆէնիանլար թարափընտան իթ-
թիլաղ օլունան իսթիլալ թէրթիպ-
լէրի ինկիլիլ Տէվլէթինէ փէք չօք-
էնտիլէ վէրմէքտէ տիր : Անճաք Ֆէ-
նիանլար թարափընտան հէր պիր թիւր-
լիւ զայրէթ , վէ իղթամ սարֆ օլուն-
մաղտա իսէ տէ , քի մէրամլարը քեաֆ-
ֆէի իրլանտայը ալթէնը ֆըրթէթէ իւ-
գա էյլէմէք տիր , Ինկիլիլլէրին Գա-
թիլք սէրփիսգօփուտա տալիս Մօն .
Մաննիկ , վէ Իրլանտա նախագահը
Գարտնալ Գուլլէն , Բօմատա պու-
լունտուղարը հալտէ , սայ վէ զայ-
րէթ իթմէքտէ տիրլէր , օլմայաքի իր-
լանտալարը մէղքիւր ֆըրգայը ֆէ-
սաթըրիշէյէ գուլաք ասըպ Ինկիլիլ
Տէվլէթինէ գարըն ասիլիլէ գըյամ
իթսինլէր : Պու սէպէպտէն նայի , ին-
կիլիլ Տէվլէթի մէմնէտարանը րու-
հանիլլէր մումայլէհումա իֆայը թէ-
շէքքիւր իտիպ , Գաթիլքքէրլին պու
պապտէ իթթիլաղ էյլէտիլլէրին հիւս-
նի թէտպիլի ալանէն մէթօս սէնա
էյլէմիշտիր : Կէրլի Ինկիլիլ Տէվլէթի
վաղթը իլէ Իրլանտա քիլիսէսի , վէ
ահալլիսինն տէրտ ու մէշաղ-գաթ վէ-
րիպ իրլանտալարըն հիճրէթինտէն
պու կիւն պու պէլալարա տիւշիւշ
իսէ տէ , իլին օրալարընա պաղըմա-
յըպ պու կիւն իսեանէ գըյամ իտէն-
լէր ընամէն քիլիսէ թարափընտան

ճէհր , վէ ընտտ օլունմուշլար տըր :
Իսպանեա հիւքիւմէթի հալա պուհ-
րանը աղիմէտէ տիր : Հէր նէ գատար
տա պիր գարալ ինթիլապընա պուհ-
տան ագտէմ գարար գըլընտը իսէ ,
պաշա չըգարըլմայաճաղընա ճէնէ-
լալ Բրիմ քէնտիսի տալիս իսքեաթ
օլուպ՝ միւճիւպինճէ պիր նուլթը իրատ
էյլէմիշտիր :

Ամէրիգա Գուպա ճէղիլլէր քէպիլ-
տէ Սպանեա հիւքիւմէթի ալէհինտէ
պուհնա վաղըթման պէրու գուհուրա
կէլէն վուգուաթը պեր թարաֆ իտէ-
րէք , տալիլի իլլէրինն աղիմ մուխա-
թարատա պուլունտուղու ամմէնին
մալիւմիւ տիր : Տահա տիւնքիւ կիւն
օլ ճանիպտէն վարիտ օլան թէլէկրաֆ
խապէրլէրի Պարշէլլունտա գուհուր
իտէն ինթիլալըն հալաֆալինի վէր-
մէքտէ իտիլլէր : Շուրասը փէք սահիհ
տիր քի , Եւրոփանն էվիլայը ումուրը
Սպանեա հաղթընտա գարա կիւնլէր
պէքլէմէքտէ օլուպ՝ ահվալը հաղթթ-
սինտէն մէմալիքի մէղքիւրէի խէլաա
իթմէք էրիզրէ սարֆը իղթամ վէ զայ-
րէթ իթմէտէ տիրլէր :

Մ Ի Լ Ի Յ Է

Իւնիլլէր զաղթթալընտա Անտոն-
եանլար ալէհինտէ չու ալթիտէքիպահ-
սը գրաաթ էյլէմիշիլ :

Անտոնեան կրոնաւորլարը մէսէլէ-
սինն տայիլ էվրաղը ընամիլլէր պու
տէֆա թէրաֆընդա իրսալ իտէրիմ ,
էվրաղը մէղքիւրէ Բօմանն սապրու
թահալիւ իլէ մէրհամէթինէ աղիմ
պիր իսպաթ օլուպ Անտոնեանլարըն
լուհունը , վէ ասիլիլքտէ թէաննիւտ-
լէրին պիր գաթ տահա պէյան իտէր-
լէր : Առաքելական միւֆէթթիլլին մա-
նաթըրլարընտա նէլէր պուլաճաղը
քէնտիլլէրինէ րանա մալիւմ օլուպ՝ ար-
թըր գաշամաղ վէրէճէք պիր մահալ-
լէրի գալմաթըրլարնա վէ Առաքելա-
կան միւֆէթթիլլին հէր հալ իճրա
օլունմաղընա աղըլլարըն էրմիշ օլ-
տուղու սիւրէթտէ , պիր թաղըմ էնթ-
րիլլէր , վէ մուխալիֆէթտէն սօղրա ,

նիդամ թախթընա կիւմէլլէրինի իսթէ-
մէյիպ՝ քէնտի հաղթընտա քէնտիլլէրի
վէրմիշ օլտուլար օլ տաալէթ սիճիլլէ-
րի քի թէաննիւտ իթմէլլէրինն ճէղա-
սը տըր : Բանաթըրալը զաղթպի իլէ
ճէղալանտըլար : Պիր գաշ կիւն ագ-
տէմ Անտոնեանլար Բօմայը թէրք իթ-
տիլլէր պուրատա օլան տէլիւնլէրինի
էտա իթմէլլէրէք , քի թարիֆ օլուն-
տուղու վէհճ էրիզրէ խայլըճա պօրճ-
լարը վարըմը :

Ֆագաթ շուրասըն իշար իտէրիմ՝
քի , քէնտիլլէրինն այլտ օլան մանաս-
թըր պօրճլարը գալաֆամայա քեա-
ֆի տիր , Եւրոփանն ալաճաքըլար պիր
աղ միւտտէթ տահա գայալ իտէճէքլէր
տիր : Բէհապլինի մէրգուլ Բօմատան
չըգտըրլարը վաղթթ , մանասթըրլարը
էրիզրէրինն Օսմանլը վէ Պրանսալը սան-
ճաքլարը չէքմիլլէր իտի . . . : Անճաք
մէղքիւր պանտիէրալար պօրճլարըն
էտա իթմէքտէն քէնտիլլէրինի մուաֆ
իտէմէլլէր : Ֆագաթ նիլին Պրանսալը
սանճալը չէքտիլլէր : Պրանսալը շարգտա
պուլունան խրիսթիանլարը հիմայէ ի-
տէր . . . :

Պու պահսը մէնչուր ալիմ Լուի
Վէյյօ քէնտիսի իմալ էյլէմիշ վէ չու
միւթաալլէրինի տալիս իլալէթէն
պէյան իթմիշ տիր , Անտոնեանլարըն
Բօմատան չըգալարըն էհէմիլլէթէ չա-
յան օլմուտըր շունտան պահս օլուն-
մալը տըր քի , տէր , Բօմա պուլունտան
հիշ պիր շէյ տույմատը , այնը գա-
յա էրիզրէրինտէ պիլթէն Եօսուհուն
պիր հասիլթի օլմաթըրլարնա , պրա-
ղըրը վէ իլլէթ պուլունն իլին գայա
էրիզրէրինտէ գալըր : Պօշ վէ հիշ պիր
միւթաալլայա շայան օլմայան մէվաթ
կիպի , պու մանասթըրտա տիկէր հիշ
պիր շէյէ Եւրոփանլար պօրճլարըն
սէյլէմէք , վէ պաղը շալիլրտանը թէր-
պիէ իթմէք կիպի շէյլլէրէ մէշուլ
օլմաթտա ըտր : Միլլէթ իլին հիշ պիր
խըտմէթլէրի Եօք տուր , իլլիմճէ թաա-
լիմ օլտուլարըն Եօք , վէ սայիլլէր , վէ
սայիլլէր : Բէհապլինի մէրգուլմէնի պաշ-
լըճա մէշուլիլլէրին շարգտա էնթ-
րիլլէր փէյաթ իթմէքտէն իպարէթ
իտի , Գիլիսէի շէրիֆին պիրլիլլէրին

Ա Լ Տ Ա

Պ Ի Է Թ Ա Լ Ե Ա Լ Ը Ե Ս Ի Բ Է

(31 Նոյն Դեպտեմբեր 1907)

Շուշանն պու սիւալի էօյլէ պիր
թէլէ տօղունտու քի , կէնճ Եօրէնին
գալպինտէ սէտա վէրիլ իտի : Սօլ-
մուշ եանագլարը գըղարմայա պաշլա-
տը , վէ ինսանն մահվ օլտուղու ան-
տէ պիր միւճէտտէթ էօմը պաշլար
տէյի թալիմ էտէն հէր նէ գատար
եաղընը իսէ տէ պիր թարաֆտան
տալիս թէսէլլիլ միւճիպ , Տրուիտլէ-
րին տին թաղըրլինն էթթիլլիլ արա-
տա , մէյուս վէ մահալուն կէօղլէրի
մուվաղգաթէն պիր փարաղըք քէսպ
էթալլէր :

Ահ , Բօմայը պիր զատտար աղանն
զինճիլլէրի վէ գալմըլարը գարալըյա
փայէսինտէն տիւշիւպ ճանըմին աղաա
թահիլլէրինն միւթապլիլէթ էտէմէ-
յէն չու թօփրաղ գըլըքը , չու սէֆիլ
թէնի սօյունմաղըմն գալպիմաէ

փէյաթ էթթիլլիլ ումիտ հասսէլլէրինի
թէքմիլլէն սանա նաղը աղնատամայօ-
րում տէյի ֆիրեատ էթթիլլիլ արատա ,
չէքթիլլիլ զատտարանէ մուամէլլէր
խաթընա կէլմէլլիլ տալիս տիվանէյէ
տէօնիւպ զայաղըլ օլարագ , Ահ է-
լիմտէ պիր ինթիլալ սիւալը օլալը-
տը տա , չու զալիմ Մարգիւս Լէլի-
իւսին վէ գըղընն հաղթընտան կէլ-
սէյիսիմ , վիճուտլարըն օրթատան
գալտըրալարըմ տէյի հայգըրըրտըր :
Շուշան Եօրիլլէրտէն սարըլարագ ,
վէ Ալտանն ալթէշիքէյան կէօղլէրինն
տէհէթամիլլ պաղըրընտան կէօղլէրին
էթթէյէ չէվիլլէրէք , սէն պուլուն սէյ-
լէյօրսուն ամմա , պէօյլէ պիր մէք-
րուհ գանըլըք թէօհմէթինն էլպէթ-
տէ իլլէմէգալին տէտի :

Ինթիլալ ալըրգտան պիր տա-
գիլլէ սօղրա էլլիլլէրի պիր էօլիւմիւ-
լէ էօլիւմէ հիւքմ օլունմաղըմն տա-
լի պիլլէմ , պու վաթանըմն տիւշ-
մէնլէրինտէն պէհէմալ ինթիլալ ալ-
մաղ ագտէմ էմիլլիմիլ , չիւնքի պէ-
նիմ հաղթընա էօլիւմ պիր Եէնի էօ-
միւր տիւր վէ հէր նէվի էլլիլլէրէ հիշ

չիքեպէթ էթմէլլէրէք թահամիւլ է-
տէպիլլիլլիմ : Պէլի , հալա պու կիւն
հիշ սէս չըգարմայաղա պու խային
Բօմալլարըն խըյանէթլիլլինն ալաղ-
էսէլլէրինն տայանապիլլիլ օլտուղու-
մու ճըլարա իսպաթ էյլէրիմ :

— Զալալը Ալտա , տէտի թէքրար
սէֆալէթ պաղաալը օլան Շուշան ,
պէօյլէ ինսաֆաղ էլլէրէ տիւշտիլլին
իլին հալլին աճըրըմ . . . անճաք ճըլա-
րընքինտէն տահա պէթէր պիր էսիլ-
լիլէ միւպտէլա օլտուղուն իլին սահիհ
օլարագ աճընմայա տահա զիլատէ
մուսթահագսըն : Եանի էպէտի խա-
րապլիլլէրինն ալաթ օլաճաղ տէրէճէ-
տէ սէնին ֆիլիլլէրինն թահիլլէր էտէն
քէմիլլէ հիւքիւմէթինն միւպլիլլէր պու-
լունտուղունու տէմէք իսթէրիմ :

— Ալտա թէլալըն սէն պիլմէճէ
սէյլլէյօրսուն պէն Բօմալլարընքին-
տէն պաշլա քէմիլլէ հիւքիւմէթի թա-
նըմում տէտի :

— Բօմալլարըն սէնին զարաղընը
տալլէթ էթթիլլէրին շէյլլէր քէնտի-
լիլլէրինտէն մի Եւրոփայօրըն զանն է-
տիլլէր : Օնլար սէնին հիւքիւմէթինն

րինն զալլէպէ էթմիլլէր իսէ , տահա
զիլատէ շէճաթը օլտուղարընտան
մը նէշաթ էթմիլլէր տիր :

Ալտա շիտտէթ իլէ ճէվապ վէրիպ ,
Պրէթանեալարը տահա զիլատէ պօյ-
լու պօսլու , տահա գալլիլլէր պէտէն
օլտուղտան պաշլա , ֆիլլապիլլէր Բօ-
մալլարտանտա տահա զիլատէ էրիլլիլ
մէշլէպիլ տիրլէր . . . չիւնքի ներոն փա-
տիլլաննէն սատըք վէ էն գուտրէթ-
իլ թէպալարընա իպրաղ էթթիլլիլ սի-
լիլլէրէ թահամիւլ էթմէյէ ճըլարը
հիշ պիր շէյ մէճալուր էտէմէլլ տէտի :

Պու սուրէթտէ նէ շէճաթը նէ տէ
պիր իւտիլլէն աղլէ մալլէ օլան պիր
զալլէ պէօյլէ էսիլ հիւքիւմէթինն օլան
քիլլիլլէրին , սէնին աղաա , վաղուր ,
վէ շէճաթլի վաթանտալարընա զա-
լէպէ էթթիլլէրինն հիւքիւմէթինն տիր ,
տէյի սիւալ էթթիլլիլ Շուշան :

Ալտա կէօղլէրինն Եէրէ տիլլիլ , պիր
գաշ սանիլլէ տէրին միւթալայա տալ-
տըքտան սօղրա , պուլունն հիւքիւմ-
թի , Ալտալարըն վէ ինսանլարըն Եւ-
ճէ հաթիլլինն պիլլէ տարըն նաղար
ըլա պաղաալար տըր . . . մուլաղա պիլլ

այլընդին, պիտի միշտ տիրէր, վէ եաշա-
տըրը տա հերձուածողութիւն իշխն
օրուայ՝ արթըզ պատարագ սէօյնմէք,
վէ սիւպեան թաալիմ իթմէք կիպի
խըտմէթլէրէ հազգու սէլահիէթլէրի
գալմամը տըր. եօսունուն էօմիլու
ուզուն իսէ տէ, մահֆ օլուպ պիթմէ-
սի տէ միւճէրթմ տիր, քէօքլէրի գա-
յատան գօլար, վէ էսէն ընդկեար
անը հալալարա սաչըլ, նապէտիտ
էտէր:

Անտոնեան մանաթըրը Եւրոպա
մուվածէհէսինտէ պէօյլէ թալիլ օ-
լունտուղը սիւրէթտէ, էլհայէթիւ
հազի հիէթլինտէ շան ու շէօհրէթլէ-
րինին արթմաւընա պիլլէր տուա ի-
տէմէզ օլտուղու մուզտան, պու խըս-
մէթի շարգըլարա իհայէ իտէրիզ:
Պիլլէր թարաֆընտան թանղը թա-
ալէյէ օլան նիաղըմը շուտուր քի,
պու Մանասթըրը Սուքընապըն բէնչէի
էսարէթլինտէն պիր ան էվլէլ խէլա
իտիպ՝ ըհհապինի մէրգուճէնին իսլահ
օլմալարընա հէման լուճֆու ինայէ-
թինի իհան պուլուրսուն:

— Կաթողիկոս Հաղբէթլէրինին պաշ-
տըրքեաթիպի ֆաղիւլէթիւ Ազարեան
Գերապայծառ Հաղբէթլէրի պու տէ-
ֆա Բարալարըն գլխաւորութիւնը,
վէ իմթաղարը հազգընտա Շարգտա
էրմէնի քիլիսէսինին իթիգաարըն միւ-
տէլլի աղիզ փէտէրէթիմիլին էօյրէթ-
տիւրէրի, վէ եազըրգլարը վարդապե-
տութիւն, վէ վկայութիւնլարընա տա-
լիւ Լաթինէն օլարաք Բօմատա պիր գի-
թապ թէէլլիք վէ նէշը իթմիշ տիր քի,
քեաֆֆէի փիագոփոսանըն թէշէքքիւ-
րինի միւճիպ օլտուգտան մա'ատա,
Հաշմէթիւ Բարա Հաղբէթլէրի տա-
խի պիր գըթա Կոնթալը իլէ մէթհու
սէնա իտիպ շայանը գապուլ պուլուր-
մուշ տուր: Բօմատա ումուճի մէճիս
մուվածէհէսինտէ էրմէնի իմմին լէ-
քէլէթէն պիր գաշ Նէկընցալանլարըն
հարէքեաթը նամէրգիլէթլինտէն տօլա-
յը պիր թարգիէ վէրիպ՝ միլլէթիմիլին
ըուհանի կիրուհին շան ու շէօհրէ-
թլինի իպգա էլլէմէք երգըն պուճտան
կիւզէլ պիր թէտպիր գուլանլարմաղը-
տը, Մատէմքի էրմէնի միլլէթլինին պա

ղը լուհանի մէսնէստարանը պիլլէրի
Բօմա վէ պիւթիւն Եւրոպա էօնիւնտէ
քիլլէթտիլէր, Բօմա, վէ Եւրոպա
էօնիւնտէ էինէ լուհանի մէսնէստա-
րան իսմիլիլի շէրէֆլէթտիլլէր իտի-
լէր: Էրմէնի Գաթօլիք միլլէթի արու
նամուսունա իսէլալ կէթիլէն խալին-
լէրտէն նէ տէրէճէլէրտէ նէֆրէթ կէ-
թիլլէրտէ, խալիլթահան հազգընտա
օնտան պին գաթ զիատէ պիլ իթիթի-
խար մէսնուհիլէթինի պէյան իտէր:

— Չըգան Բաղար կիւնիւ վարնա
թարիլի իլէ Սատէթիւ Գասպար
Պէշ էֆէնտի Հաղբէթլէրի պիր պու-
չուգ մահ միւտտէթ եօլմուղուդունտան
քէսպի իֆաղաթ իտիպ Ասիթանէյէ
ալտէթ իթմիշ տիր: Միւշարիլլէյհ վա-
փօրտան չըգըպ տօլլու Չաթը Հաղ-
բէթի Մէտարէթէնանիլլէրին հաքի-
փայը պիլլէրինէ կիտիպ իպրաղը ու-
պուտիլէթ էլլէմիշ տիր:

Էօնիւմիւղտէքի ճումաա էրթէսի
կիւնի Սուրը Գրիգոր Լուսաւորիչ փէ-
տէրիմիլին եօրթուսու օլտուղու մի-
նասիպէթլէ, զաղէթամըլ ճումա'ա
կիւնիւ նէշը օլունաճաք տըր:

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԷ

Բարիկ 2 Թէմուզ.
Գալմանին մէճիսի թախթը միւզաք-
քէրէսինտէ օլարաք Օրլէան Բրէնսլէ-
րին արղուհայլէրի 31 գուրայա դար-
շը 174 գուրա իլէ բէտտ օլունմապը-
նա գարար վէրիլմիշ տիր:

Բարիկ 2 Թէմուզ.
Իմրէրաթօր Հաղբէթլէրի քեաթիլէն
քէսպի իֆաղաթ էլլէմիշ տիր: Բարա
Հաղբէթլէրինին քէֆֆիլլիլի հալա-
տիսի եալանա չըգմըլ տըր:

Պրանսա սէֆէրի վէքեալէթլինի էթ-
մէք իւզըն Մ. Լաթուր Մօպուրըն ասի-
թանէյէ կիտէճէյի եալանա չըգմըլ
տըր: Մ. Կերոնիէր մահի հալին օն
պէշինճի կիւնիւնէ տօղու մահալի
մէմուրիէթլինէ աղիմէթ իտէճէյի թահ-
գիգ օլունմուշ տըր:

օնու ինճիթտիք, օ տախի պիլլիմ
թաղաթիւլարըմըլ զաղէպէն, տիւշ-
մէնլէրիմիլին պիլլիմ իւզըրիմիլիզ գա-
լէպէ էթմէսինէ կէօզ գաբայօր տէյի
ճէվապ վէրտի:

— Հազգըն վար, Ալտա, տէտի
Շուշան, մատաթի օնուն միւսաատէ-
սի օլմաղա, Բօմալլար պու շէյլէրի
միւնպատա եաթիմաղլար ըտը: Նէ
ֆիւթիւհաթ տայիմա զիյատէ գուվ-
վէթլինին տիր, նէ տէ գօլուտա շէ-
լէնք ալմագ զիյատէ սէրի իւլ հարէ-
քէ օլանըն տըր:

— Կիւզէլ ամմա, տէտի Ալտա՝
Միւթէլլիմ պիր աթվարըլա, եապան-
ճը էվլատլարընա պիլլի պէօյլէ չիքեար
վէրէճէք տէրէճէտէ ալըրը ինֆաալի-
նին ալըլ նէ օլմալը:

— Կէրչի չիմիլլէ գատար սիզ օնու
նատանըլա ինճիթտիլիլ իսէ տէ, օ-
նա սունտուղունուզ փութփէրէսթիլք
իպատէթլէրիլլէ, էէօվմիլլէ օնու ին
ճիթմէքտէսինիլ. ալըլ պու տուր:

— Ալտա հիտտէթլէնէրէք, իշթէ
պու եալան տըր. պիլլ Տրուիտլէրին
պիլլէ թէնպիս էթտիլլէրի գանուն

վէ գայիտէ իւզէրէ, հիւրմէթ իլէ վէ
հաղիգէթ իլէ օնա սէճտէ էտէրիլլ
տէտի:

— Քէօր քէօրա գըլաղուզ օլուր-
աա, իքիսիտէ չուգուրա փէրա օլմաղ-
լար մը, տէտի Շուշան:

Ալտա պու էմալտէն հէմ թաա-
հիւպ, հէմ ալըրը ինֆաալ էտիպ,
պու թէմիլին նատան վէ իթիգաթը
պաթըլէ ասհապը օլան Բօմալլարա
տահա զիյատէ հազգըլա եարալըրի,
քէնտի քեաղիպ քեահինլէրինէ իթա-
աթ էթմէք իլին քէնտի էլլէրիլլէ
եարտըլարը շէյլէրին գարըսընտա
խաղիփայ օլուպ սէճտէ էտէրլէր, տէ-
տի. վէ օրթատա սաչըլմըլ օլան
փութլարըն փարշալարըն կէօսթէրէ-
րէք, վէ թահըրիմիլ պիր կիւլիւշ
իլէ, իշթէ պու գըրընթլարտա Մար-
քիւս Լէլիւսիւն, վէ գըլընըն իպա-
տէթլէրինէ մաղհար օլան մէվատլէր
տիր, տէտի:

— Փէք էյի Ալտա, լաքին սէնին
իթիգատըն տախի հէր նէ գատար օն-
լարընքի գատար գապա օլմայալ.
էհվէնճէ իսէ տէ, Բօմալլարընքի կի-

Պուրսու 2 Թէմուզ.
Եէնի քաթօլիք գապինէսի Մ. Պա-
րոն ալլինթան թախթը ըրիտէթլինտէ
թէշէքիլ օլունմուշ տուր:

Բօմա 3 Թէմուզ.
Լաեիւհիլիք Աքեմաւընըն իքի
պապլէրինին մուգատտէմէլէրինէ ու-
մուճի մէճիս գուրա վէրմիշ տիր:
Մէքքիւր պապլէրին մաալի Բարանըն
գլխաւորութիւնունա տայիլ տըր,
տիլիէր պապլէրին միւզաքքէրէսի տէ-
վամ օլունմագտա տըր:

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻԷ

— Լաթիւրքի զաղէթալը էօթէտէն
պէրու Բաթիլիք միլլէթի գաթօլի-
քեան Հասուն էֆէնտի Հաղբէթլէրի
հազգընտա պիր թաղըմ օլուր օլմաղ
պահալար նէշը իթմէքտէ օլտուղու
ամմէնին մա'ալիւմիւ տիւր: Դաղէ-
թայը մէքքիւր ճումաա էրթէսի կիւն-
քի նուսիսէսինտէ լիէգարէն պիր
պահա տէրճ իտիպ կէօյա օն պէշ սէ-
նէ մուգատտէմ իւսիլտարտա վու-
գու պուլան պիր վէրաթմէ մատտէսին-
տէն Հասուն էֆէնտի թաղպիհ էյ-
լէմէյէ ճիւրաթ իթմիշ տիր: Լաթիւր-
քի զաղէթալը Էրմէնի Գաթօլիք միլ-
լէթի միւնաաղաթընտա մուսալիֆ էֆ-
քեարտէ պուլունանլարա թարաֆ իթ-
մէսինէ պիլլէր ալա լիէհսիւֆ իթ-
մէլիլ, շուրապըն եալընըլ քէնտինէ
իսթար իտէրիլ քի, պիր տաալատա
իքի թարաֆըն տէլլի վէ իսպաթլա-
րընա աշնա օլմայալ հիւքմ իթմէք իս-
թէյէն հաքիմ հազգընտա պիր թա-
ղըմ շիւփհէլէր մէյտանէ կէլպիլլէր.
լէրի միւսիւլլիւ, պիր զաղէթա հազ-
գընտա տախի ալըլ պու պէօյլէ տիր:

Լաթիւրքի զաղէթալը շուշու պիլ-
մէլի տիր քի Հասուն էֆէնտի հազ-
բէթլէրի քէնտի պիլլիլի պիր զաթ
օլմայալ՝ անըն իսմի գալէմիլին մաա-
ղարապը օլմաթըրտան մաալտէ, պիր
վաղըմ միւշարիլլէ հաղբէթլէրի հազ-
գընտա նէշըլա իլան էլլէտիլլէ մէթհու
սէնալէրտէն քաթօլիքլէրին պիր շէյ

տուլմաալըլար կիպի, իքի իւշ պատան
պէրու իթտիլի հաղարաթլարտան տա-
լի էինէ պիր շէյ տուլմաաղաաա ալը-
լար: Բաթիլիլիլի պիլլ թանըր ա-
տէմէլտէնիլ, անըն նէ օլտուղունու
Լաթիւրքիւտէն նէ էօյրէնիլ, վէ նէ
տէ էօյրէթմէսինի իսթէրիլլ:

— Չըգան Բաղար կիւնիւ Սամա-
թեաաա Գարալէօզ սօղաղընտա 8
նումէրօ իլէ մուրաղգամ մէթլէպ հօ-
ճապը Թօտորինին լանէօսինտէն ալթէշ
ղուհուր իտիպ, տէրաղապ պաթթը-
րըմըլ տըր: Խանէի մէքքիւրուն հալ-
լիսինտէ իքի էիւլ օգգա մրգատարը
գըլմըք թութուշուպ, Պէյօղլու հա-
րիքղէտէկեանտէն իքի խաթուն խա-
նէի մէքքիւրտէ իգամէթ իթմէքտէ
օլտուգլարընտան գալաճաղ եէր պու-
լապայալ, քէնտիլլէրինի ըհնճիլլէտէն
աշալը ալթըլար իսէ տէ, համօ օլ-
տուն, աղըր սուրէթտէ պէտէլէնմէմիշ
օլտուգլարը, վէ Սամաթիա մէրքէլի
էիւլպաշարը Մուսթաֆաալա մաայէ-
թինտէ պուլունան զապըթան վէ նէ-
ֆէրաթ իլէ տէրաղապ հարիգ մահա-
լինէ էէթիլիպ ճահթ ու իգտամէլլի
իլէ, վէ հաթտա չափուշարտան պի-
րինին կէօղիւ, վէ տիլէրինին տախի
էլլէրի հարիքտէն զէտէլլէնիպ, պու
հալտէ եանկընը սէօնալիւմիւլ օլտուգ-
լարը թահգիլթաթ սահիհէտէն տիր:

Սամաթեա աշալլիսի թարաֆընտան
մէրքէլ էիւլ պաշարը ֆիւթուվէթլու
Մուսթաֆա Աղայա վէ զապըթան վէ
նէֆէրաթա մահալ իֆայը թէշէքքիւր
օլունմուշ իսէ տէ, աշալլի ուղրունա
պիրա ֆիթուր ճանլարընը մալաթա-
րայա իլգա իտէն խալիլ խահան հազ-
գընտա, իպրաղ օլունան թէշէքքիւր-
լէրտէ տայմա լաճիլ օլունուպ Զապ-
թիէ միւշարիլլէթի ճէլլէլի թարա-
ֆընտան տախի միւքեաթաթա մաղ-
հար օլունմալարը, իսթիլլամ օլունուր:

— Պահիլ մուհիթտէ պուլունան
տէնիլ խըրաղլարընը նապէտիտ իթ-
մէք իլին ինկիլթէրա, Սպանիա վէ
Ֆիլիպինէ հիւքիւմէթլէրի թարաֆըն-
տան պիրէր պահիլլէ սաքէրի պէօ-
լիւրլէրի սէվգ օլունաճաղ տըր:

պի օ տա եանղըլ, վէ հաղիգաթմէն
ուղաղ տըր:

— Պու նասըլ օլապիլիլ քի, պէն
ասըլ Տրուիտլէրին պիննէվա էօյրէթ-
տիլլէրի իթիգատա մէթանէթ իլէ
եալիլլէրմըլ. Տրուիտլէր իսէ աղիլ
քիլլէր օլուպ մուգատտէս մաղարա-
լարընըն տէրին ուսպուղունա հէր շէ-
յէ սուրէթ վէրէն, վէ ալլահանի ի-
լիմլէրիլլէ հէր պիր շէյի իտարէ էտէն
էիւճէ գուտրէթլէրին մուրաաղարընա
շախսէն վէ տօղուտան տօղրուպ վու-
գուֆիլլէթ քէսպ էտէրլէր: Պէօյլէ
կըլտըլարըն աֆիթապըն վէ մահի-
թապըն էիւրիլլէլիւնիլ թանգիլմ է-
տէն, ըիւզկեալարըն կէօրիւնմէլ եօլ-
լարընը կէօսթէրէն, վէ էնկիլն օղիւս.
նուս տէրիեալարըն ճէլլ ու մէտտի-
նէ էմր էտէն զաթի շէրիֆլէր իլէ սը-
գը վէ լաթէլլիֆ իւլլիթ էթմէք շէ-
րիֆինէ նայիլ օլանլար եանըլալիլլի-
լէր տէյի ֆիքրինտէն կէշէր մի:

— Ալտա, պու ատէմլէր սալթ քէն-
տիլլէր ալտանմաղ տէյիլ, հիշ ալա
վուգուու օլմայարաղ էիւճէլլէրտէն
պիլլէ իլհամաթ օլույօր տէյի նասը

թաղլիթ էտէրէքտէն, սաթիլլէրիտէ
ալտաթմաք թէօհմէթլինի իրթիքեապ
էտէրլէր:

Ալտա, խըրաղա տօղուպ, վէ օլան-
ճա ֆէսահէթլինի պիր էէրէ ճէմ էտիպ,
Տրուիտլէրին իլմի իլահիլլէրիլլէն հա-
ղիլթաթը, թէմիլլիլլէ, վէ ալալըրը
հազգընտա Շուշանը իսքեաթ էթմէ-
յէ չալըլարըն արատա, Շուշանըն տա-
խի իսպաթտան արի սաաէճէ շահա-
տէթտէն մատա պիր աասալը օլմայան
պու մաղուլլէ պիւրհանլարը սօղգ-
թալըլա ճէրհ էթտիլլինի հիտտէթլէ-
նիպ, սէօհպէթլինէ շէօյլէճէ իրթիթամ
վէրտի. եանի սիլլին իթիգատընըլ
պիլլիլլէն մուլթապըլ օլմաթըլըն-
տան, Պրէթանեալարըն տիւշար օլ-
տուգլարը ֆէլաքէթլէրի պիլթապի
Ալլահանի տարընըլըն պիր իսպա-
թը կիպի միւլահաղա էթմէնիլլէ եա-
ղըլըլ:

(Տէվաթ)

ՕՐԾԱՆ ԵՒ ՁԱՄՆԱՄԷՍԻ

(31 թիվ հունիսի 1922 թ.)

Օրծառնաճու մատտէ : Բուխսաթ-սըղ օլարագ օրման իշխնտէ ըսյ օլու-նան հայվան սահիպինին հագգընտա վագի օլան տավանըն լէտէլ ըուիյէ պի հասա օլուուդի թէպէյին իտէր իսէ , գըրք պէյիննի մատտէ հիւքմիւննէ գապլէլ մուրաֆայէ գարիյէ մուլթա-րընըն ետտինէ թէպիւմ իթմիլ օլաճա-ղի քէմանէթ ագճէսի քէնտուսինէ ըէտու օլունուր . վէ պիլա բուխսաթ օրման իշխնտէ պուլունուպ տէ տէվէ-թէ պիտ օլմաք իւզրէ սաթըլաճաք հայվանըն էսմանը , իճապ իտէն ճէ-զայը նագտի մըգտարընտան աղ օլա-պիլէ , հայվանաթ սահիպինտէն , պաշ-կա պիր շէյ մուլթալէպէ օլունմայա-ճագտըր :

Օրծառ պիրիննի մատտէ : Օրմանլա-քա միւթապիլք օլուպ նըզաճէն թէզ-մինաթ թալէպ , վէ Խալիկին իճապ ի-տէն պիր հարէքթ իագգընտա իգա-մէ օլունաճաք տավայա օլ հարէգէ-թին վուգուի թարիխինտէն իթիպա-րէն իւշ մահ գարֆընտա մուպաղըրէթ օլունմաք մէշուրթալը , վէ պատէլ մուհաքէմէ լաճագ օլան հիւքմիւն տախի իւշ այ գարֆընտա իճրասը լա-զըմ կէլուպ պու միւտաթէթին ընդը-զասընտան սօնըրա հիւքմիւն մէշուր ֆէսի օլունագտըր , վէ տավանըն թէէթիթ-րինէ պատի օլան մէմուրլէր , ճէզա գանուճնամէի հիւմայուճի մուճիպին-ճէ միւճագաթ օլունաճագտըր :

Օրծառ իքիննի մատտէ : Օրման մէ-մուրլէրիննի թագըրի իւզէրիննէ բու-լիյէթ օլունան մուհաքէմաթըն գարա-ր ու նէթիճէսի ըէսի գաղաթէն օրման միւֆէթթիլէրիննէ պիլթիլլէճէքթիթ :

ՅԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

Միւճագաթ հագընտա տըր

Օրծառ իւշիննի մատտէ : Միւրի օրմանլարընտան պիլա բուխսաթ ա-ղաճ գաթ վէ իխրաճ իտէնլէրտէն գաթ իթիթիլլէրի աղաճըն տէվրէսի պիր զիրատան աղ իսէ պէ հէր արա-պա եիւքիւննէ մուգապիլ տէթթ պէշ-լիք վէ պէհէր տէմէթ վէ եախօտ աուամ եիւքիւ իթիպարը իւշ իքի պէշլիք վէ պիր զիրատան իքի զիրաա գատար օլ-տուդի հալտէ սէթիլ պէշլիք վէ իքի զիրատան իւշ զիրաա գատար իսէ օն պէշլիք վէ իւշ զիրատան եօգարը օլ-տուդի թագտիլտէ եիլիլմի պէշլիք ճէզայի նագտի ալընըր , վէ պիլարուխ-սաթ քէսիլլէն էշճար մէշէ աղաճըրօլուր իսէ ճէզայի նագտիսի իքի գաթ օլա-րագ իսթիֆա գըլընըր . գաթ օլուն-մուշ օլան աղաճըն տէվրէսի զէմին-տէն իքի զիրաա եօգանըրընտան էօլ-չիւլիւր վէ էկէր անոէն աշաղը գաթ օլունմուշ իսէ մագթաանտան էօլչիւ-լիւր :

Օրծառ տէթիլլէննի մատտէ : Էշ-ճարըն գապուգլարընը սոյանլար վէ եախօտ տիլէր սիւրէթլէ սագաթլա-յանլար պուլնարը քէգըիւնտէն գաթ իթմիլ կիպի միւճագաթ օլունուր :

Օրծառ պէշլիննի մատտէ : Օն սէ-քիլլիննի մատտէ հիւքմիւննէ միւրի օրմանլարընտան պիլա բուխսաթ իւ-րաճը մէմու օլան շէյլէրի չըգարան-լարսան իխրաճ էյլէսիլլէրի շէյլէրին պէհէր արապա եիւքիւ իշինն օն պէշ պէշլիք վէ պէհէր հայվան եիւքիւ ի-չիւն պէշ պէշլիք վէ պէհէր աուամ

եիւքիւ իշինն իքի պէշլիք ճէզայի նագտի ախղ օլունուր :

Օրծառ պիլթըննի մատտէ : Մէվա-տը սագըգէտէ մուհարրէր ճէզայի նագտիլլէրտէն պաշկա, ախղ օլունան աղաճ վէ սայիլէր ըսթիրտաթ վէ իսի-լաֆը մէմուիլլէթ հարէքթիտէն տօ-լայը պիլ մուհուքէմէ գարար վէ զիյան թէպէյին իլլէր իսէ թաղմին իթիթ-րիլի վէ պու ճիւրիւմտէ գուլլանըլան պըշլը վէ պալթա վէ քիւսիլի վէ ա-լաթը սայիլէր տախի ախղ ու գապթ իտիլի . ալաթը մէգըիւրէյի ախղ վէ գապթէ օրման մէմուրլէրի մագուճ օ-լուպ ֆագաթ ըէսի գաղաթէ պու-լունան միլքիլլէ մէմուրինն տէրհալ թէպիւմ իթմէլլէրի լաղըմ կէլիլ :

Օրծառ ետտիննի մատտէ : Տօգու-զսննու մատտէտէ պէյան օլունտու-լի վէշլիլ օրման մէմուրլէրի թարա-ֆընտան թահիրէն ինն վիլիլլէլտէն մուգատտէմ աղաճ իգաթինն շէրուհ իտէնլէր օրծառ իւշիննի մատտէ միւճիպիննէ բուխսաթաղ աղաճ գա-թի հագգընտա մուպէն օլան ճէզա իլէ միւճագաթ օլունուրլէր , վէ պէթ-լէ պիլա բուխսաթ էշճար գաթ իտէն-լէր իլէ կէշլէմէտիլ թագտիլտէ լաղըմ կէլէն ճէզայի նագտի , օրմանըն միւլ-թէլիլմ վէ եա միւլթահիւտինտէն վէ եա պիլ իսթիլաղ գաթինն մէզուճ օ-լանտէն թահիլ իտիլի :

Օրծառ սէքիլլիննի մատտէ : Տօգու-զուննու մատտէ միւճիպիննէ օրման մէմուրլէրի թարաֆընտան բուխսաթ վէրլլէլտէն էվիլլէ , էշճարը մագթու-լիյէյի եէրինտէն գալտըրանլար հագ-լէրինտէ վէ անլէր էլէ կէշլէմէլ իսէ օրմանըն միւլթահիւտի վէ եա սահիպի իսթիլաղը հագգընտա բուխսաթաղ աղաճ գաթինն մահուս օլան ճէզա իճրա գըլընըր :

Օրծառ տօգուզուննու մատտէ : Գաթինն բուխսաթ վէրլլէլլ օլան էշ-ճարտան ֆագլա օլարագ աղաճ գաթ իտէնլէր հագլարինտէ օնսէքիլլիննի մատտէտէ թաղըի օլունան ճէզանըն իքի գաթը իճրա օլունտուգտան պաշ-գա քէսիլլէն աղաճլար իսթիրտաթ վէ թէզմինաթը լաղըմ իսթիֆա գըլընըր վէ էկէր պիլթաթ գաթ իսէնլէր , է-լէ կէշլիլլէլ իսէ պու ճէզա , օրման միւ-լթահիւտի վէ եա սահիպի իսթիլաղը հագգընտա իճրա իտիլի :

Գըրգըննի մատտէ : Գաթ օլունմագ իւզրէ նիշան իտիլլիլ օլան աղաճըն պատէլ գաթ քէթիլլէնտէքիլլէրի էշքիճ նի-շանը իմհա վաղ իլէ օլունտուդի հալ-տէ պուլունն մահիլ վաղիլլէսի պիր ա-րաղիլ զայրը իսթիլարիտէն նէշաթ իլլէտիլի իսպաթ օլունմագթա իսի-լաֆը նիլաթմ գաթ օլունմուշ հիւք-միւնտէ թուլթուլաճագ տըր :

Գըրգ պիրիննի մատտէ : Պիր միւտ տէթը մուպէննէ զարֆընտա գալտըր-մագ իւզրէ օրման մէմուր թարա-ֆընտան գաթինն բուխսաթ վէրլլէն էշճար պատէլլաթ միւտտէտ մահ-տուտէսի իշինտէ գալտըրըմագ իսէ ախղ վէ գապթ վէ աղճէսի տէվլէթէ սյիտ օլմագ իւզրէ ֆիլթու իթ օլունա-ճագ տըր :

Գըրգ իքիննի մատտէ : Իշպու ֆա-սըլտա պէյան օլունան մէվատտան պաշգա իտարէ թարաֆընտան նէշը օլունաճագ թալիմաթ վէ թէնպիլհաթ վէ վաղ իտիլլէննէ շէրայիլթէ մուգա-լիլ հարէքթ իտէն օրման միւլթա-

հիւտլէրինտէն վէ եա սահիպի իսթի-աղընտան իճապ իտէն թէզմինաթտէն պաշկա օն պէշլիլլէրտէն եիլիլմի պէշ-լիլէ գատար ճէզայի նագտի ալընըր :

Գըրգ իւշիննի մատտէ : Միւրի օր-մանլարընն մէմու օլան եէրլէրինտէ բուխսաթաղ իսպլան ըսյ իթիլլէն-լէրտէն պէհէր ըէսի հայվան իշինն պի-րէր զուրուշ ճէզայի նագտի ախղ օ-լունուր վէ ալընան ճէզայի նագտի-տէն տուճ օլմամագ իւզրէ գարար վէ զիյան թագմինի տախի հիւքմի իտիլի :

Գըրգ տէթիլլիննի մատտէ : Բուխ-սաթաղ օլարագ միւրի օրմանլարընա սալը վէրլլէնն հայվանլար հանկը գարիէ-նին սիւրիւսիւնէ պիտ իսէ հիւքմիւ-նիլաթմ օլ սիւրիւսիւն չօպանը հագ-կընտա իճրա գըլընըր :

Գըրգ պէշլիննի մատտէ : Բուխսաթ-սըղ օլարագ միւրի օրմանլարընա սալը վէրլլէնն հայվանաթ գարիլլէն անալի-սինն պիտ օլմամագ թագտիլտէ , թուլթուլաթ գարիլլէ մուլթարընա թէպիւմ օլունտուգտան սօնըրա իճապ իտէն ճէզայի նագտի վէ թէզմինաթ , եէքիւննէն միւսալի օլմագ իւզրէ , սահիպի թարաֆընտան մուլթարա պիր մէպաղը թէպիւմ օլունմագ իսէ , հայ-վանըն առէթի եիլիլմիտէն զիյատէ օլմամագը հալտէ իշինտէն եալընը պիր ըէսի վէ եիլիլմի պիր իլէ գըրք առէտ արաթընտա օլտուդի թագտիլտէ իքի ըէսի վէ գըրք պիր իլէ ալթմըլ առէթ արաթընտա օլտուդի հալտէ իւշ ըէսի վէ պուլնարտան իլէրիսի իշուն տախի գալտէի մէշուրհէյէ գըլլաթէն իճապը մըգտարը ֆիլթուլթ իլէ աղճէսի մալ սանտըրընա թէպիւմ օլունաճագ տըր :

Գըրգ ալթըննի մատտէ : Պիր օրմա-նըն մէմուրլէրի թարաֆընտան թալիլ իտիլլիլ օլան մահալլէրի խարճընտա քէթմիւր եաթըլթիլլէ հալտէ միւլթա-հիւտ վէ եախօտ սահիպի իսթիլաղը-տան եիլիլմի պէշլիք ճէզայի նագտի ալընըր :

Գըրգ եէթիլլիննի մատտէ : Հէր քիւմ ալթտէն օրմանը իշրագ իտէր իսէ ճէզա գանուճնամէի հումայուճուճ եիւլաթ-մըլ տէթիլլէննի մատտէսիննէ միւ-ճագաթ օլունուր :

Գըրգ սէքիլլիննի մատտէ : Միւրի չէքիլլինն թագլիլան սալթէ չէքիճ իսթիլմա իտէնլէր հագլէրինտէ ճէզա գանուճնամէի հումայուճուճ եիւլիւն-ճիւ մատտէսի հիւքմիւննէ ճէզա թէր-թիլա իտիլի :

Գըրգ տօգուզուննու մատտէ : Օր-մանլարա միւլթապիլք ճիւնհատան տօլայը էշլաթը միւլթապիլլէննի մու-վալիլաղէսի իճապ իտէր իսէ , ճէզա գանուճնամէսինն գըրք ալթըննէ մատտէսի հիւքմիւննէ հագլէրինտէ հիւքմի օլունաճագ ճէզայի նագտիլլէր իշուն ճիւլլէսի եէքտիլլէրիննէ քէթիլի պիլալ աուտ օլունաճագլար տըր :

Էլլիննի մատտէ : Պիր սիւրիւսիւն չօպանը հագգընտա հիւքմի օլունան ճէզայի նագտի հայվան էսհալը թա-րաֆընտան ախղ վէ թահիլ օլունուր վէ պու վէշլիլլէ թահիլ իտիլլէննէ ճէզայի նագտիլլէրի չօպանտան էսալէ հայվան էսհալընըն սէլալիլլէրի վարարը :

Էլլի պիրիննի մատտէ : Օրմանլարըն միւլթահիւտլէրի վէ եա սահիպի իս-թիլաղը օրմանլարտա իլլէթտիլլէրի ալթէլ թարաֆընտան իսիլաֆը նիլաթմ վուգու պուլաճագ քէտֆիլի հարէ-

քէտթաան մէսուլ օլարագ , պուլնար-տան լաղըմ կէլէն ճէզայի նագտիլլէր քէնտուլլէրինտէն թահիլ օլունաճագ-տըր :

Էլլի իքիննի մատտէ : Հագլարըն-տա հիւքմի օլունաճագ ճէզայի նագ-տիլլէյի թէէտիլլէտէն վէ քէթիլ իրա-յէսինտէն աճըլ օլանլար հիւքմի օլու-նան ճէզայի նագտիլլէննէ եէքիւննէ-տէ գաշ պէշլիք վար իսէ հէր իքի պէշ-լիք իշուն պիր կիւն հապս օլունաճագ-լարարը :

ԽԱԹԻՄԷ

Իտարէի մահուսէսի թարաֆընտան թէնսիպ օլունաճագ մահալլէրտէ իշ պու նիլաթմալլէննի իճրասընա մէմուր-լէրի մարիֆէթի իլէ , ըսմէն վուգու պուլաճագ իլանտան իւշ մահ սօնըրա մուպաղըրէթ օլունաճագ վէ օրման մէմուրլէրիննի վէզայիլլի վէ իշ պու նըզաթըն իճրասընա միւլթալիք օլան քէտֆիլի թէտապիր իտարէի մախ-սուսէսի թարաֆընտա թալիլաթը մախսուսէ իլէ թային գըլընաճագ տըր :

ԻԼԱՆ

ԹԱՂԻՍԻ ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻԻԲԻ

ԷՍԵԻ

ՊՈՂՈՍ Պ. ԳԱԼԸՊՃԵԱՆ

Ֆիլ 10 ղուրուշ

Միւհէնտիսեան մաթպէսընըն հու-րուֆաթը ճէտիլլէսիլլէ թապ՝ օլուն-մուշ օլտուդու հալտա՝ հուրուֆաթը Օսմանիլլէննի անքէթմ ու իթթիլալը գալտէլլէրինն չամիլ , վէ գալլէմի զէ-մանտա եաղըլա կէլէն իլթիսար սու-րէթինտէ իմու խապէր , մէքթուպ , թէգըրիլլէ վէ արըղալլարըն միւս-թամիլլէրինն միւլթէմիլ օլարագ , ի-սանը թիւրքիլլէ միւլթամէլ Միւլթա պէգաթը Միւլթիլլէ (Արաբիլլէնն Հա-մաճայիլլէնն) իլէ հէր պիր գալի-տէննի թահիլընտա քէնտուէն տաեիլ վէ մահէալարը էրմէնիճէ գարու-սունտա պուլունմագ իւզրէ լիւզաթ վէ ըսթըլաճաթ միւլթամէլ վէ ճէլլէթի Միւլթէ մէմուրլէրիլլէ մէշալ-լը ըսթիլլէսի , վէ ուլում ու ֆիւ-նունա վէ գալիլաթի Արաբիլլէննի թահիլի թէպիլլէնն միւլթէտաեիլ պիրթագըմ լիւզաթլար՝ արաթընտա էլլի ալթը տէրիլ թագաթմ վէ հիւս-նիւ սուրէթլէ թէրթիլ ու թէնգիւմ օլունարագ , զիքր օլունան թահիլա-թըն նիւսալարը տախի միւլթէտի-եանա մէշը տէրիլ օլմագ իշուն խաթ-թըր ուգա օլարագ զիլլինտէ թէքրար ու իլալէ օլունմուշ օլան իշպու քի-թապ տէ էրմէնի քիլթապըլարտա սա-թըլմագտարը :

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԹԷ

ԴԱՆԱԹԱՍ ՊՈԲՍՍԱԸ

ԵՏՕԼՄԸ	Ստպանան Լոյլէնէ գատար				Էօլլէնտէն աղջամա գատար			
	Ալըլար		Գարանտը		Ալըլար		Գարանտը	
	Դր.	Փր.	Դր.	Փր.	Դր.	Փր.	Դր.	Փր.
Ճմ. էրմէսի	56,	35	56,	38	57,	00	57,	10
Բգ. էրմէսի	57,	00	58,	01	58,	01	57,	39
	00,	00	00,	00	00,	00	00,	00

ՄԵՍՈՒԼ ԴԱՁԵՍԱ

ՄԻՔԱՅԼԷ ԷՔՍԵԻՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՈՐԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Զաւմաթըլար փոլ . Ալլըբէն խան Կ. Զ. Զ. Զ.